

13

כלים מעשיויים
לפיתוח היצירתיות

הפעלות

אני שמחה שהחלטתם להשתתף בקורס

"הנוסחה לאידוף ילדים ממ"י"

החוקרת שלפניכם כוללת מחקרים והפעלות שהוצגו בקורס והפעלות נוספות כק שתוכלו ליישם כל אחד מ-13 הכלים שהוצגו בפניכם (כמובן שכדאי ומומלץ להשתמש ברציונות אלה שוב ושוב ולעלות שכל פעם התוצאות אחרות 😊😊😊)

ככול שתחקו יותר הדבר יהפוך להרעף נפלא ולזמן איכותי. תוכלו להבחין כיצד הריכוז החשיבה והיצירתיות של ילדכם מתפתחים (ואם שלכם למרבה ההפתעה 😊😊😊).

כולנו רוצים ילדים מאושרים, מצליחים, מרוכזים, יצירתיים, שיצדלו להיות מבורים בעלי אמונת מחשבתית.

מבורים היכולים להמציא, לחדש, לשנות ולהשתנות.

הורים אשר לוקחים אחריות ומספרים את הפעילות המוחית והיצירתיות של ילדיהם על ידי תרגול ומחקי חשיבה ומסקיצים בחילוק וטיפוח הקשר עם הילדים יוכלו לעזור לילדיהם להגיש אמיצוי הפוטנציאל שלהם.

המשק יום מקסימ

ללית.

כפי מספר 1

לזכור תמיד שיש יותר מתשובה אחת נכונה

אפשר וכדאי להדגיש לילד את הנקודה החשובה הזו.

מאצרכת החינוך מרבית הזמן הילדים נתקלים במצבים בהם
אומרים להם שיש רק תשובה אחת נכונה וחשוב שידעו שהחיים
הדבר איננו כן.

ניתן להדגיש להם עקרון זה על ידי שימוש בחידות שלהן
מספר פתרונות נכונים.

פצילות מתאימה תהיה לבחור מיפה ולבקש מהילד
לכתוב כמה שיותר אסוציאציות למיפה.

כאשר הילד בטוח שהוא סיימ לכתוב את כל המיפים אפשר
להנחות אותו למצוא מיפים נוספות לפי תחומים.

לדוגמא :

המיפה "לבן" האסוציאציות: דלף, חלפה, ארביים, יונה, צנניט,
מחק, קיר וצוד דוגמאות רבות.

עכשיו אפשר לבקש שנסה לחשוב לפי תחומים למשל במקרה,
מיד יצומו מיפים חדשות כמו: שמנת, גבינה, גלידת וניל וצוד

עכשיו אפשר לנסות צוד תחומים כמו לבוש (שמלת כלה....)

אפשר גם לבחור צבע ולחפש בסביבה כמה דברים בצבע הזה
אנחנו מוצאים (אם לא תתייאסו ותמשיכו לחפש תופתצו
לאלות כמה ארוכה הרשימה).

כפי מספר 2

לזכור תמיד שמה שלא אסור מותר

צקרון חסוה נוסף שמואד כמעט לחלוטין לתפיסה אליה אנו מורגלים וטס מרגלים את הילדים ☺

מגיל צעיר מדכאים (בכוונה או שלא), כל ניסיון יצירתי של הילד שאינו עולה בקנה אחד עם המציאות כפי שאנו תופסים אותה.

💙 פעילות מתאימה תהיה לצייר ציור או ציוריק שבהט כמה שיותר דברים שאינם "מסודרים" עם ההיגיון או המציאות. כאשר הילד בטוח שהוא סייט אפשר להנחות אותו לצייר ציוריק נוספות.

לדוגמא :

לצייר ציור שבו המצולמים כחולים, השמש על האדמה במקום בשמים ועוד)

💙 עכשיו אפשר לנסות ציוריק של דברים שבלל אינם קיימים (למשל חיות שונות ומשונות ואפילו אפשר למצוא להן שם כדי להיות יותר יצירתיים).

כפי מספר 3

המצ'אות היא הרבה יותר ממה שאנחנו רואים

כאשר מראים לנו תמונה למשל אנחנו מוכנעים שאנחנו רואים את מה שיש בתמונה אבל תצטווי הראיה למיניהם הם בדיוק ההוכחה לכך שישנם דברים רבים שאנחנו לא רואים למרות שאנחנו מסתכלים אליהם.

היכולת או אי היכולת של המחשבה שלנו לתרגם את מה שהוא רואה מולו תלויה גם בהתנסויות קודמות.

לדוגמא :

❣️ פצילות מומצת תהיה לבחור חפץ מסוים ולהמציא 10 שימושים שאינם השימוש המקורי של החפץ.

הילדים יכולים גם להציג למשהו אחר את השימוש עציו חסבו הפנטומימה למשל או על ידי רמזים.

❣️ אפשר גם לצייר על דף קסקוס ולחפש בתוכו צורות או חיות וכמובן אפשר גם לציבוע אותן בצבעים לא סדרתיים.

❣️ פצילות נוספת יכולה להיות לציבוע דף בצבעים שונים וכאשר הדף מלא וצבועי לציבוע מלא כל הצבעים כשכה שניה את כל הדף בצבע שחור אחרי שסיימים את התהליך חורטים על השכה השחורה צורות וצוירים שונים ואלו הם מתלבים בצבועוניותם הרבה.

כאי מספר 4 - איך אפשר לשפר את זה?

איך זה יכול להיות יותר טוב?

כדי לפתח אצל הילדים את היכולת לחדש אפשר לבקש מהם לחשוב על חפץ שהם מכירים או מתחמים בו ולנסות להמציא משהו שהם יכולים לשפר באותו החפץ. ניתן לחזור על התרגיל שוב ושוב כשהכל פעם בוחרים חפץ חדש או שרק מנסים למצוא חידושים נוספים לאותו החפץ.

לדוגמא:

אם בחרנו במכונת-כאשר נחשוב כיצד ניתן לשדרג אותה אפשר למשל להוסיף את האפשרות שכאשר פותחים את האלמנט של המכונת באופן אוטומטי גם המלצן מתחיל לפעול.

אם נרצה לחשוב על שדרוג נוסף נוכל לתכנן שחיישנים יבדקו את הטמפרטורה מחוץ לאוטו ויבחינו לפי טווח טמפרטורות קבוע מראש האם עכשיו קיץ או חורף. בהתאם לצונה יבדקו את הטמפרטורת המלצן כק שתקרר או תחמם את האוטו.

כפי מספר 5

לדמיין מהו מוכרע ועכשיו...למצוא בזה הייון

אחת הבעיות אשר מאבילות את היצירתיות לאורך השנים היא הצורך שילדים מדמינים בחות.

למי לא מוכר המשפט: "תפסיק לחלום ותתחיל להקשיב" היכולת לדמיין היא יכולת מופלאה וחשובה ביותר.

פצילות מתאימה תהיה להמציא סיפור או משפט שבו אנו משלבים רעיון מוכרע שחשנו עליו.

אם אנחנו או הילדים מתקשים לעשות זאת ניתן לפתוח את המימיון ולבחור מישהו בצורה אקראית. עכשיו ניצור רעיונות המשלבים בתוכם את המישהו שנתחרה.

לפעמים חופש מוחלט מצב את היצירתיות ודווקא בתוק מאביל מסוימת קל לנו יותר לחשוב.

לדומא :

צרות גלגלים של מכונות.

ההימיון שבדבר כאן הילדים שבכונה החליטו להכין ארטי חול בתוק גלגלים של מכונות או משאית.

פצילות נוספת תהיה לבקש מהילדים לצייר ציור שבו הם משלבים כמה חיות יחד ואפילו מוצאים לייצור או לחיה החדשה שיצרו שם.

כאן מספר 6 - לשיר

שיר מפתח מאוד את האונה הימנית ולכן כדאי לתרגל זאת.

ניתן לציין עם הילדים בספרו חוברת או ציתון ולחפש תמונה שהילד מתחבר אליה.

♥ הפצילות המתאימה תהיה לבקש מהילד להמציא שיר על אותה התמונה או אפילו על מספר תמונות יחד.

♥ אפשרות נוספת היא לחשוב על הציה שרוצים למצוא לה פתרון ולהתחיל לשיר על הציה. (ניתן שהפתרון ימצא תוק כדי השירה).

♥ מחק נוסף שנהניע ממנו עם קטנים ואם גדולים וניתן לעשות אותו בכל מקום ובכוח לזמן שבהר הוא לבקש מכל ילד למצוא חמישה חרוזים לשם שלו ואחר כך להמציא חמישי הכולל את החרוזים שמצא.

אפשר כמובן לאתגר את הילדים ולבקש מהם להמציא מנצ'נה כלומר לשיר את השיר שחברו.

כאי מספר ד- מה יוצא לי מזה?

רציון המחזור כשלצמח הוא דבר שתורם לסביבה אבל הוא גם יכול לתרום רבות לפיתוח החשיבה.

באן חובה הילדים עושים פעילות זו פעמים רבות אך כאשר הם מניעים לכיתה אי הפעילות הלו נפסקת כמעט לחלוטין וחבל שכך כי היא מאוד מצודדת ויכולה חשיבה ויצירתיות.

כדאי לשמור הבית שקית ולא הכניס אליה קופסאות, גלימים מסוגים וגלימים שונים, ועוד חפצים שונים ומשונים.

הפעילות המומלצת היא להתיישה לרוקן את השקית וליצור דברים חדשים.

לדואנא :

קרטון ביצים חתוק שציליו מודבקים גלימים בגלימים שונים יכול להיות קטר, אם נוסף כמה קופסאות קיבלנו ממך רכבת.

משחק נוסף שהילדים מאוד נהנים לשחק הוא יצירת "מתוקי" הכנת דמויות ציוריים וציוריים מממתקים או מתמונות של מממתקים.

כפי מספר 8 - להמציא בדיחות

באופן צקרונני הומור הוא דבר חשוב 😊

אנשים מבודרים נחלקים לאלה שיוצרים מספר בדיחות
ולאלה שהורסים בדיחות.

את תבקשו ממבואר להמציא בדיחה במקרה הטוב הוא ינסה
להיזכר בבדיחה שמע. אך במרבית המקרים הוא יתקשה
מאוד להמציא בדיחה חדשה.

📖 בקשו מהילד לבחור נושא מסוים ולהמציא בדיחה.

(אם לא חשוב עד כמה היא מצחיקה אתכם וותרו על
הסיפוריות)

המצאת הבדיחות משמרת את היכולת של הילדים מספר
סיפור ראוי ופסל מסוים להכניס לתוכו תפנית לא צפויה.
היכולת הזו תעזור להם בעתיד לחשוב על רעיונות מקוריים
אחרים לא חושבים עליהם.

דוגמאות:

📖 פשוט פילים צומדים מתחת למטריה אחת איך זה
שאל אחד מהם לא נרטב??? (אין עמ)

📖 בנין בין 5 קומות עולה מיליון ₪ כמה עולה
המצלית? (5 קומות 😊)

כאן מספר 9 - לפתור חידות

החידות אליהן אני מתכוונת הן חידות שאינן דורשות שליפה
של מידע אלא חשיבה.

♥ פצילות מתאימה תהיה לבקש מהילד להמציא ולחודד
חידות.

את הפצילות הללו ניתן לבצע בכל מקום ובכל זמן.
הפצילות איננה דורשת שימוש באביזרים שונים, וניתן לשחק
בה במשך זמן קצר או ארוך בהתאם לרמת הצניין שמביצים
הילדים.

פירוט:

♥ נמצא בסוף הצולט, בתחילת ממלכה ובאמצע של כל
זמן? (התשובה: האות מ')

♥ כאשר רוזיט לאמר את שמו צריק לפתוח אותו? (פה).

♥ כשצריק אותו לורקיט אותו, כשלא צריק אותו אוספיט
אותו? רמז: קשור ליט. (התשובה צולט)

♥ חידה שהבן שלי חדד לנו: נמצא בלפאנד, ביצר
ובאפריקה? (התשובה אייל)

♥ חידה שהבת שלי חדדה לנו: נמצא בתנור, ביצר
ובמדורה? (התשובה: עצים).

כפי מספר 10 - לשחק משחקים פתוחים

משחקים פתוחים הם משחקים שמאפשרים למישהו מחשבתית, משחקים שמאפשרים ליצרים לפתח אסטרטגיות חדשות וליצור או להיתקף במצבים חדשים בכל פעם.

המשחקים המומלצים ביותר הם המשחק בקוביות או בלגו המצודדים מאוד גם את הראיה המרחבית (כאשר אני מתכוונת לחלקי הבלגו הפשוטים ולא בלגו ייצודי כלומר כלה מתאים לבניית צורות מסוימות כמו מכוניות או מטוסים).

חשוב מאוד לצודד את היצד לבנות בעצמו ומחלקים רגילים גם צורות שאפשר למצוא להם חלקים מיוחדים.

חשוב מאוד לצודד גם בנות לבנות בלגו.

משחק שמאוד מתאים להכדרה של משחק פתוח הוא יצירת מנדלות כאשר אפשר מעט לייצר עם היצדים את המנדלות בעצמנו ואז לצבוע אותן.

או לצבוע מנדלות קיימות. מה שחשוב הוא להקפיד שהיצדים ישמרו על רצף אותו הם בחרו. הם יכולים בכל פעם לבחור רצף אחר אבל לשמור עליו במהלך הצ'ור.

השמירה על הרצף מחייבת את היצדים לשמור על ריכוז לאורך זמן וכמובן מפתחת את החשיבה ויכולת התכנון שלהם.

♥ פצילות מואצת נוספת היא אהבין קופסא הכוללת חיות ודמויות שונות שניתן אמצוא כשפותחים היצת הפתעה. כל אחד בתורו לוקח מספר דמויות (למשל 3 דמויות) ומתחיל אספר סיפור על הדמויות שבהר הבא בתור צריק אהמסיק את הסיפור לפי הדמויות שיש אצלו ובכל תור לוקחים עוד דמויות וממשיכים את הסיפור.

♥ פצילות נוספת שכדאי אצעות עם הילדים היא אבנות תמונת פסיפס מאלרי ציתוני. מחפשים תמונה בצבע מסוים ולוקרים אותה אחלקים קטנים. צורמים כל צבע בצרימה נפרדת וכאשר יש לנו כבר כמה צבעים מתחילים את הציור. אפשר אציוור ואז אהדביק על הציור או אהדביק מיד וליצור דואמאות שונות ומשונות.

♥ פצילות פתוחה נוספת יכולה להיות למשל אבחור סיפור שהילדים אוהבים למצוא ולהתחיל אהקריא אותו. בשלב מסוים מפסיקים את הסיפור ומבקשים מהילדים לחשוב על סיום אחר אסיפור.

♥ דרך נוספת לפיתוח ריכוז חשיבה ויצירתיות תהיה לפתוח מילון ולבחור מספר מילים באופן אקראי. (בין 3 ל-5 מילים). בשלב השני מבקשים מהילד אהמציא סיפור שכולל את כל המילים שבהר.

כפי מספר 11 - לשחק משחקים טובים שזכרה

מכיוון שהמחנה מנסה לעבוד על אוטומט בעיקר בעצמות
היומיומיות שאנו מבצעים כדאי לעשות פעולות שיכריחו את
הטיים האוטומטי לעזור.

שנויים קטנים בעצמות השכרתית עושים הבדל גדול.

לדאגות:

לדאגות שנויים כאשר מחזיקים את המברשת ביד החלשה.

להתאבק ביד אחת. לשלף לכפתר חולצה, להתאבק את
רוצים לאתגר אפילו יותר כדאי לעשות זאת עם היד החלשה.

פעולות מישוש בעיניים עצומות לשלף לבחור נצליים,
חולצה, צצוצ מסיים, חפץ מסיים ועוד.

לשים ליד אטמי אונייים ולבקש ממנו לבצע משימות בלי
לשמוע את ההוראות (ניתן לתת הוראות הפנטומימה או
שהידי ינסה לקרוא שפתיים 😊)

הדרך הפשוטה ביותר לשבור שיזרה היא לנטרל את אחד
החושים.

המשחקים הללו טובים גם כפתרון לילדים שאינם רוצים
להתקלח או לדאגות שנויים

כאלי מספר 12 - אצעות מקלחת

מסתבר שמקלחת היא זמן מאוד יצירתי, לא ברורה לאמרי
הסיבה והיא גם לא באמת חשובה 😊😊😊.

מומלץ לקחת אתכם תמיד אקלחת דף וצט ולכתוב את
כל הרציונות שצולפים לכם.

פצילות מתאימה לזמן לה תהיה אחת מהפצילות
שהצאתי קודם לשם: אבקס מהילד אהמציא שיר, חידה או
קדיחה.

כאלי מספר 13 - אלאוד דברים חדשים

כדי לפתח ולטפח את היצירתיות כדאי מאוד אלאוד דברים
חדשים.

♥ אצסוק בתחביבים שלא צסקתם בהם קודם.

♥ אצעות יצירות שלא התנסיתם בהם צדין.

♥ אקרא ספרים שונים מאלה שאתם ראיפים אקרא צם
או אילדכם.

הציסוק בדברים חדשים ולא מוכרים מהווה כר פורה לפתוח
היצירתיות.

מאחלת לכם יישוב מהנה וכמוהן מחכה
למוצ את סיפורי ההצלחה במספחה שלכם.

אלית